

Maja Kovač in Sašo Puljarevič

Univerza v Ljubljani

Filozofska fakulteta

Slovenija

mk.majakovac@gmail.com

puljarevic.saso@gmail.com

Cikel pogovorov: Južnoslovanski večer

Homogenost ni le izjemno dolgočasen, temveč je v resničnem življenju, če ne že nemogoče, vsaj izjemno težko dosegljiv pojem. Nič drugače ni, ko govorimo o homogenih družbenih formacijah, pa naj bodo to narodi, nacije ali civilizacije. Trenutno smo morda priča paradigmatškemu poskusu homogenizacije določenih družb, za kar pa bi le s težavo lahko rekli, da je v skladu z resničnim stanjem. Iz te premise je nastal tudi cikel pogovornih večerov s krovnim imenom *Južnoslovanski večer*, ki je potekal od leta 2018, dokler ga leta 2020 ni prekinila pandemija. Zasnovo sva ga študenta ljubljanske Filozofske fakultete, Maja Kovač in Sašo Puljarevič, nastajal pa je v sodelovanju Oddelka za slavistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani ter Slovenskega narodnega gledališča Drama Ljubljana.

Glavni namen pogovorov je bil predvsem javni razmislek o temah, ki so naju kot študenta zanimala, zdelo pa se nama je, da pri tem nisva sama. Ravno zato sva si zamislila, da bi se pogovori odvijali v kavarni ljubljanske Drame, pri čemer sva poskušala doseči, da ne bi prišlo zgolj do medsebojnega potrjevanja istomislečnih, temveč da bi se v javni debati porajale nove ideje, hkrati pa se nama je zdelo nujno opozoriti na to, da je prostor, v najinem primeru slovenski, podobno pa lahko trdiva za kateregakoli drugega, vpet v določen širši kontekst ter da je ob zanemarjanju tega dejstva le s težavo mogoče priti do globljega razumevanja določenih fenomenov.

V najinem primeru govoriva o južnoslovanskem kontekstu, ki nas, če ne drugače, vsaj zgodovinsko, prav gotovo pa jezikovno povezuje. Danes, ko so se institucionalne vezi povsem razrahljale, se zdi, da prav kultura in kulturniki skrbijo za medkulturno posredovanje ter vzpostavljanje dialoga. Če se to morda na kakšnem drugem primeru zdi

samoumevno, je južnoslovansko področje precej specifično – po eni strani se mora raziskovalec v luči kanoniziranih svetovnih tem nenehno otepati stereotipnih predstav, istočasno pa je postavljen pred izziv, saj mora pri svojem delu nenehno paziti na nacionalne aspiracije in poskuse posploševanja virov. To so bile nekako ideje, ki so naju vodile pri zasnovi posameznega večera in izbiri sogovornika.

Kot rezultat dvoletnega projekta je nastala tudi publikacija, ki je izšla pri Znanstveni založbi Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in je prosto dostopna na spletu.¹ V njej najdemo avtorske zapise gostov prve sezone in prepise pogovorov z gosti druge sezone. V prvem delu tako dr. Đurđa Strsoglavec, profesorica hrvaške in srbske književnosti ter prevajalka, razmišlja o odgovornosti prevajalcev, dr. Biljana Žikić, urednica radijske oddaje Kontrola leta in portala SKC Danilo Kiš, o medijih pripadnikov manjšin, ki prihajajo z območja bivše Jugoslavije, dr. Svetlana Slapšak, klasična filologinja in antropologinja, predstavlja smer raziskovanja znotraj balkanologije, in sicer jugoslavologijo, dr. Lidija Dimkovska, pisateljica in pesnica, piše o makedonski ter slovenski književnosti in kulturnem prostoru, hrvaški pisatelj Renato Baretić esejistično preprašuje položaj sodobne hrvaške književnosti, dr. Ljudmil Dimitrov, nekdanji lektor za bolgarski jezik na ljubljanski Filozofski fakulteti, pa podaja pregled medkulturnih stikov med bolgarsko in slovensko književnostjo.

V drugem delu sledijo prepisi pogovorov z dr. Mirjano Benjak, profesorico didaktike hrvaškega jezika in književnosti, s pisateljem in režiserjem Goranom Vojnovićem, s pisateljem Ivanom Antićem in prevajalko Sonjo Polanc, z umetniško vodjo SKC Danilo Kiš Ireno Vujčić Pavlović in dr. Lidijo Dimkovsko, urednico zbornika *Biće bolje – Bo že*, ter Aleno Begić, Tanjo Božić in Snježano Vračar Mihelač, avtoricami besedil v njem, ter nato še z režiserko Dano Budisavljević.

Publikacija seveda ne poskuša problematike opisati v celoti, še manj razrešiti, odpira pa določene nevrvalgične točke, za katere upava, da bodo predmet prihodnjih raziskav. Veseli naju, da je najino prizadevanje opazila tudi najina matična fakulteta, ki nama je za projekt podelila priznanje za enkratni dosežek. In nenazadnje tudi zanimanje v Beogradu kaže na nagnjenje k odstiranju tovrstnih tem, kar pa je bil konec koncev najin glavni namen. Kajti, če zaključiva z mislijo, ki se nama je zapisala že v uvodniku, »[...] če sami ne bomo raziskovali svojega sveta, ga verjetno tudi nihče drug ne bo. Vsaj ne na tak način.«

¹ Kovač, Maja in Puljarević, Sašo (ur.). 2020. *Južnoslovanski večer: zbrane razprave 2018–2020*, Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Dostopno na: <<https://e-knjige.ff.uni-lj.si/znanstvena-zalozba/catalog/book/260>>.